

K. A. Suvanto: Superiorin rantaa.

Amerikan suomalaisten taideharrastuksista ja Sibeliusseura

Mikäli taiteellisia harrastuksia ilmenee sos. osastojemme ja puoluejäsentemme keskuudessa kohdistuvat ne palvelemaan luokkataistelua. Sama on suhde yleensä niin Ameriikan suomalaisten kuin missä tahansa ilmenevien taide-harrastusten tarkoitusperään nähden, niillä näet palvellaan niitä aatteita, mitä kukin ryhmä ja niihin lukeutuvat taiteiden harrastajat joko hämärämmin tai selväpiirteisemmin omaksuvat. Tämä väite on monen vähäpätöisen taiteenharrastajan mielestä materialistista taiteen tarkoituksen häpäisemistä. Senpävuoksi hyvin kirjavat ovatkin ne syyt, jotka ovat vai-

kuttamassa sotahuutoon: "taide taiteen vuoksi".

Silloin, kun kirkolliset "yhteispyrinnöt" olivat määräävinä aatekohteena, kajahuttelivat soitto- ja laulukunnat porilaisten marsseja, maammelaulua, jumala ompe linnamme j. n. e., eikä kuulunut soraääniä taiteen tarkoitusperästä, (joskin taiteessa) ei vaatimuksia, että taidetta olisi palveltava sen itsensä vuoksi. Ei oltu suinkaan tietämättömiä siitä, että maailmassa löytyy vallankumouksellisia säveleitä anti-isänmaallisia hymnejä ja uskontovastaisia lauluja, mutta eipä pälkähtänyt päähän ajatus, että niihin olisi tutustuttava, vielä vähem-

min niiden esittäminen juhlatilaisuuksissa. Oli olemassa väistomainen, mutta varma tunne, että sellaisten esittäminen merkitsi anteeksiantamaton skandaalia. Ken ei tuota tunnetta seurannut hän kyllä sai sen kokemusperäisesti oppia.

Kulettiin askel ylemmäksi. Alettiin puhua ja kirjottaa aatteista ja ihanteista joilla ei ole pienintäkään yhtymäkohtaa vanhaan perittyjen ajatusmeininkien kanssa, vaan alkoivat iskeä vastakkain kuin kaksi ukkospiiveä taivaalla. Luokkataisteluun järjestyvät työläiset alkoivat heti vieroia sellaisia sävellyksiä, mitkä vanhoillisissa piireissä ovat enimmin suosittuja ja joiden aatteellinen tarkoitusperä on siis selvimmän huomattavissa. Olisi kuitenkin sangen typerää ja perusteetonta väittää, että samalla kun he luopuivat vanhoista perinnäisistä tavoista ja aatteista, he myöskin alkoivat vähäksyä taiteiden arvoa. Päinvastoin on sosialistinen työväestö kasvavalla innolla alkanut kehittää taiteellisia taipumuksiaan taiteiden eri aloille; mutta arvostellen taiteen sisältöä enemmän kuin muotoa ja kukapa esittäisi ja antaisi kannatuksensa työläisluokalle omistetulle ja työläisväistöjä kosketteleville taideluomille ellei työväenluokka itse!

Mutta kaikesta huolimatta alkoi tätä repeämää seurata liiö joka on ottanut elämän tehtäväkseen taiteen tulisoihdun kohottamisen yli puoluerajain. (Käytäntö tosin osottaa aivan toista.) Eikä ole meikäläiseltäkään taiteenharrastajat kaikki älynneet olla ryvettämättä itseään tuossa liejussa. Periaatteitaan tuuliajolla olevat ammatti-

taiteilijat ja heidän ympärilleen keräytyneet samaa maata olevat amatöörit ovat nyttemmin ryhtyneet toteuttamaan jonkinlaisia järjestelmällistä yhteistoimintaa, minkä kilveksi on saatu kuuluisan säveltäjän Sibeliuksen nimi.

On aivan kohtuullista että autetaan uusia tulokkaita tutustumalla "onko se kala vaiko lintu". Koetan siis antaa lyhyen kuvan vastaukseksi kysymyksiin: mikä on aiheuttanut Sibeliusseuran syntymisen? Missä suhteessa se on taantumuksellisimpiin pyrkiämyksiin Amerikan suomalaisten keskuudessa? Tämä ei olekaan varsin vaikea tehtävä, sillä mainittu seura on jo ehtinyt antaa maailmalle yhden laajahkon julkaisun ja lupaa jatkaa sellaisten ulosantamista "jos näyttää kannatusta olevan". (ja mikä ei kannatusta olisi, sillä ilmoitetaanhan seurassa olevan jäseniä jo noin puolitoista sataa!) Emme tarvitse odottaa lisää, tästä saamme jo riittävän selvyuden. Seuran perustajat kuvaavat miten suuri puute on suomalaisista sävellyksistä, joita "heimolaisen" kynä on piirtänyt ja huudahtavat: "Entäs soitannollisten harrastusten yhteenliittymisen vaikutus muihin henkisiin ja aatteellisiin pyrintöihimme, puhumattaakaan yhteistyön merkityksestä taidekannan kohottajana ja musiikkipyrkimysten tukijana!" On empimättä myönnettävä, että ne "henkiset ja aatteelliset pyrintöt" kaipaavat ilmaa ja ravintoa. Tämän vähemmän runollisen tosiseikan ovatkin huomanneet sekä papit että maallikot. Annettakoon suomisynodan piirissä hyvin tunnetun A. Riippan vastata, mitä "henkisiä ja aatteellisia pyrintöjä" on tarko-

tus avustaa. Hän osottaa koti-
maassa oleville aateveljilleen,
mitä kaikkea me jo olemme ai-
kaan saaneet, seuraavasti: "Yh-
teisen työn tuloksia ovat meillä
täällä jo kansallinen korkeampi
oppilaitoksemme, monet kansal-
lismieliset sanomalehtemme,
raittiusseuramme, seurakuntam-
me, lukuisat kirjastomme tuhan-
sine teoksineen, lukurenkaamme,
yhteiset soitto- ja laulujuhlam-
me." — Tähän kun lisätään pas-
tori Y. Joen sotahuuto: "luota
Jumalaan, ole uskollinen heimol-
lesi!", niin olemme selvillä mistä
lähteestä Sibeliuksen seuran pe-
rustamistarve on kotoisin ja mi-
tä sillä on tarkoitus palvella.

Huvin vuoksi annettakoon vie-
lä mainitun seuran johtokunnan
ja samalla perustajain (Mones-
senissa, Pa.) lausua painava sana
nansa taiteen edistymisen edel-
lytyksistä: — "ennenkuin mi-
kään taide voi syntyä, pysyä
elinvoimaisena ja edistyä, täytyy
sillä olla ainakin välttämättö-
mimmät elinehdot, jotka suoja-
vat sitä suurimmilta vaikeuksil-
ta ja takaavat sille alkeellisim-
mat edistymisen mahdollisuudet."
Mitkä ovat siis nämä elinehdot
ja alkeellisimmat edistymähdol-
lisuudet? Tuntuu aivan luon-
nolliselta, että jokainen järki-ih-
minen ottaisi pohtiakseen ja
punnitakseen työpäivän lyhen-
tämisen, työn keventämisen ter-
veydellisiä näkökohtia silmällä
pitäen, lapsityön poistamisen,
kouluolojen parantamisen y. m.
aivan huutavien epäkohtien kor-
jaamisen, epäkohtien, jotka rau-
toisella kerralla tallaaavat työvä-
enluokan jäsenen kauneimmat
hengen lahjat ja tukahduttavat
taiteentaimet kuin raudanpöly
kukkaset, jotka pyrkivät koho-
maan teräsmyllyjen takapihoilla,

ennenkuin vastaa kysymykseen
taiteiden alkeellisimmista edis-
tysmahdollisuuksista. Mutta nä-
mä "taiteen ystävät" antavat
vastauksen jatkamalla ylläolevaa
näin: "Sentähden tulisi kansa-
laisten olla tietoisia velvollisuuksis-
taan taiteittemme edistäjiä ja
harrastajia kohtaan." — Puhe
taiteen elinehdoista tarikoittikin
siis taiteisiin innostuneiden avus-
tamista oikein materialistisella
tavalla! — "**Yksi musiikin-har-
rastusten tärkeimpiä elinehtoja
on: epämusiikaaliset ihmiset**"
on samassa julkaisussa (jo manalle
menneen runoilijan) Kalle Haa-
pakosken viimeisiä neron tuot-
teita, ja se onkin selvimmin sa-
nottu Sibeliuksen seuran "taidekan-
nan" kohottamisperiaatteista.
Taiteen puolesta on taisteltava
vastustamalla sen yleistyksiä
ja avustettava muutamain "tähtien"
kohoamista. Tämä on ai-
van luonnollinen johtopäätös. Mi-
tä vähemmän suuri yleisö tun-
tee musiikkia tai omaa musiika-
lisiä lahjoja, sitä suuremmat
mahdollisuudet on musiikaaliselle
kehitykselle ja taiteilijaneröjen
syntymiselle! On siis järkeen
menevää, että "kansalaisten tu-
lisi olla tietoisia velvollisuuksis-
taan taiteen harrastajia koh-
taan", pysyä lestissään: tehdä
työtä, uskoa jumalaan ja rakas-
taa isänmaataan. Vanhanajan
Kreikan orjavaltion ylimysfilo-
sofiaa, eikö totta! Papilla olisi
siis parhaat elinehdot siellä,
missä on enimmäin vapaa-ajat-
telijoita tai jumalan kieltäjiä.
Kirjailija menestyisi parhaiten
siellä, missä yleisö ei viljele kir-
jallisuutta j. n. e.

"Kansallismaineen kohottami-
nen" on kuitenkin mainitun seu-
ran ohjelmassa aa ja oo. Mutta
sitäkään ei voida tehdä puoluuet-

tomasti. On vain kaksi ehtoa: joko saavuttaa omistavanluokan ja taantumuksellisen pikkuporvariston tai järjestyneen, luokkatietoisien työväestön suosio ja jälkimäinen lienee kaiken kohtuuden nimessä meille työläisille sentään kunniakkaampi päämäärä, — jos se kunniakin otetaan laskuihin. Tässäkin on sentään käynyt, kuten tavallista, että se, joka ei kerskaile hurskaudellaan, eikä rakasta puhua maineesta ja kunniaista, vaan rehellisesti pyrkii tuntemaan todeksisuutta ja toimii sen edistämiseksi välittämättä vaikka sellaiset kuin kansallismaine ja muut tyhjat koristukset menisi päin mäntyä, herättää ajanvarrella kunnioitusta ja huomiota.

Jos taiteella ei olisi muuta tarkotusta kuin oma itsensä, ei taidetta olisi syntynytkään. Tai-

teet ovat kehittyneet palvelemaan inhimillisen elämän taiste-
luja ja intohimoja ja yhtävähän
kuin nämä taistelut ja intohi-
mot ovat puolueettomia, yhtä-
vähän voi taidekaan olla puolue-
eetonta. Huvi, esteettiset nau-
tinnot, niidenkin laadun määrää
kunkin yksilön elämäkatsomus
ja periaatteelliset vakaumukset,
joten sama taide-esitys tekee ai-
van erilaisen vaikutuksen eri yk-
silöön.

Todellinen taiteen ystävä ja edistäjä on se, joka pyrkii taiteen avulla herättämään inhoa taiteiden prostitueraajaa, nykyistä järjestelmää kohtaan ja palvelemaan luokkataistelua, jonka päämääränä on ratkoa siteet, mitkä estävät ihmissielun herkimpien sointujen ja syvimpien tunnelmien kehitystä.

K. Somppi.

